

Industrializace fejkování aneb redefinice (vlastnictví) tvorby?

David Bowie kdysi prohlásil, že „*hudební průmysl je úplně jiný, protože jeho produkt je dostupný zadarmo*“. Ukazuje se, že dostupnost autorského obsahu na internetu zdarma, nevýmaje nelegální úložiště, se stala základem pro trénování algoritmů umělé inteligence. Autorský obsah je pro technologie novodobou ropou a technologické firmy jsou rafineriemi. A nejen to, snaží se chrlit obsah, který má konkurovat tomu lidskému. Proto mediální prostor zaplňují informace nejen o tom, co nová technologie umí, ale také o různých fejkových aktivitách spojených s hudbou vytvořenou umělou inteligencí.

Jednou z nich bylo zjištění, že kapela The Velvet Sundown není skutečná, byť dlouhý čas tvrdila, že ano. Hudba prezentovaná pod touto značkou je plytká a vlastně nezáživná. Lze jen spekulovat, zda je celá kauza reklamním trikem na posluchače a další snahou popularizovat umělou inteligenci. Tato hudba údajně nasbírala přes milion přehrání. Nechme stranou, že se na těchto počtech projevila spíše lidská zvědavost, zejména poté, co bylo odhaleno, že se jedná o čistý výtvor algoritmu umělé inteligence.

Za mnohem závažnější problém považují informace o záměrném zkreslování počtu přehrání. Počty přehrání u hudby vytvořené umělou inteligencí záměrně navyšují počítačové roboti z různých farem a zlí jazykové tvrdí, že jsou to právě samotní provozovatelé některých streamovacích platform, kteří tyto roboti farmy využívají ke zkreslování popularity hudby, kterou nevytvořil člověk. Proč tak činí? Jednoduše proto, aby ušetřili na honorářích originálních autorů a umělců, tedy lidí. Těch, díky nimž tyto platformy mohly vzniknout a existují.

Jenže někteří jdou s podvodem dál. Pod diskografií žijících umělců je na služby Spotify nebo Apple Music nahrávána falešná hudba, vygenerovaná umělou inteligencí. Ta je vydávána za umělecké počiny těchto umělců. Předplatitel dané služby nemá šanci rozpoznat, že se v daném případě jedná o podvodné chování a že hudba nemá s daným umělcem co do činění. Těžko domýšlet škody na popularitě daného umělce a autora mezi jeho fanoušky, pokud se jako hudební novinka objeví hudba vygenerovaná umělou inteligencí, která nekoresponduje s jeho dosavadní uměleckou dráhou.

Snaha parazitovat na úspěchu druhých je v lidské společnosti obecně zakořeněná. Netransparentní algoritmy umělé inteligence a streamovacích služeb však tento lidský neduh industrializovaly. Technologické firmy umí velmi dobře monetizovat pozornost svých zákazníků a virtuální prostor v podobě internetu jim nabízí prakticky neomezené možnosti. Oproti fyzickému světu, kde sdílíme omezené zdroje, je na internetu možné sdílet neomezené množství kopií prakticky bez ztráty kvality. A navíc

tím ještě dotyčný získává cenné publikum, kterému naservíruje reklamu, nebo ideálně zákazníky, kteří se mu upíší k předplatnému.

Člověk nabývá dojmu, že jsme očitymi svědky toho, že se technologické firmy snaží zpřetrhat vazbu mezi původním autorem a jeho tvorbou. Zkrátka již nechťejí pouze těžit z práce tvůrců a umělců, ale zalíbila se jim myšlenka redefinovat vlastnictví tvorby.

Zda se umělci dočkají alespoň nějaké satisfakce za prakticky zcizení jejich tvorby a úspěchu, ukáže čas a odvaha politiků vytvořit právní prostředí pro takovou nápravu. Snad svítá naděje v podobě prvního narovnání v USA mezi nositeli práv zhruba k 500 tisícům vydaných knižních titulů a technologickou firmou Anthropic provozující službu Claude. Jedná se o částku 1,5 miliardy dolarů. Ochota zaplatit takové odškodné není jen snahou vyhnout se rozhodnutí soudu o uhrazení ještě tučnější náhrady škody. Ukazuje to, že technologické firmy mají dobře spočítáno, jak lukrativní byznys to do budoucna bude. Hudba má kromě vydávání na nosičích a streamovacích platformách objektivně mnohem větší monetizační potenciál například v reklamě, ve vysílání, případně v jiném použití k obchodním účelům. Kladu si otázku, jaká částka by byla adekvátní pro skladatele, textaře a hudební nakladatele.

Je zcela legitimní hledat cesty, jak licencovat autorskou tvorbu, kterou technologické firmy používají k trénování algoritmů. Začínají se objevovat etické služby umělé inteligence jako Tuney nebo Songfox, které nechťejí z autorů a umělců pouze těžit, ale považují je za partnery ke spolupráci. Pravidla pro virtuální svět musí zrcadlit ten náš reálný. Umělecká tvorba je možná nedocenenitelná, ale rozhodně není zadarmo.

Přeji nám podzimní múzy a krásný čas.

Roman Střejček
předseda představenstva